

az uniált püspök, *Oxendio Virziresco* érdemel említést, aki még Moldvában született, Botosan városában, azonban Rómában a Propaganda Fide kongregációjának kollégiumában, a "*Collegio Urbanoban*" folytatta tanulmányait. Innen került Erdélybe, ahol az uniót követő feszült légkörben nem maradt sokáig, hanem Bécsbe távozott, ahol titokzatos körülmények között 1715. március 10-én meghalt. Munkásságának bemutatása önálló tanulmányt kíván, különösen a római, szentszéki levéltárakban fennmaradt viszonylagosan bő levelezését is ismertetve.

Az 1720-as évekből elsőként említem *Cacciadurus Arachiel*-t (1666-1740), aki *Mechitár apát* (a mechitaristák megalapítója) "jobbkeze" volt. Erzurumban született, majd Rómában tanult. Teológiai doktorátust szerzett, így a vardapet címet viselhette. Kiváló konstantinápolyi prédikációiról és hatékony missziós munkájáról szólnak a források. Konstantinápolyban tevékenykedett, innen került Velencébe, ahonnan Erdélybe apostoli misszionáriusként érkezett, azonban nem maradt sokáig. Az a fajta misszionárius volt, aki a Propaganda Fide-vel való kapcsolatokat kulcsfontosságúnak tartotta, minderről volt véleménye, gazdag jelentései, levelei Rómában a Propaganda Fide levéltárában több kötetre való anyagot tartalmaznak.

(Folytatjuk)

Az örmény kódexművészet képviselője: Lázár Imola

Fiatal, örmény származású művésznő mutatkozott be 2007. február 22-én Budapesten a Józsefvárosi Kiállító-teremben. Meglepő, hogy egy ifjú művész a régi korok példát mutató történelmi alakjaihoz hajoljon vissza s témájaként az Örmény Biblia különleges történetét dolgozza fel. *Lázár Imola* ezt tette, s gazdag tartalmú és tematikájú zománcképein felvonultatta az örmény egyházi élet hitükért kiálló szent alakjait. *Puskás Eszter* örmény egyházi énekeket és székely népdalokat adott elő, míg *Várady Mária* színművész nagy átéléssel mutatta be Agathangelosz: Világosító Szent Gergely, az örménység apostolának megkínzása című balladáját.

A kiállítás alkalmat nyújtott arra is, hogy köszöntő előadásában *Issekutz Sarolta*, az EÖGYKE és a Fővárosi Örmény Önkormányzat elnöke szóljon az örmény nép hányatott sorsáról, majd *Kátainé Szilva Ingrid* felolvasta *Kátai Mihály* Munkácsy-díjas festőművész gondolatait Lázár Imola művészetéről. Az esten köszöntötték a Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnöknőjét, *Issekutz Saroltát* is, aki épp tíz évvel ezelőtt alapította meg az Egyesületet. Az emlékező ünnepi esemény örmény étkek kóstolójával zárult. *Kátai Mihály* nyitó előadása, valamint az *Issekutz Saroltát* köszöntő beszéd az alábbiakban olvasható.

(Frigyesy)

Tisztelt érdeklődő egybegyűltek! Hölgyeim és uraim!

E kiállítást motiváló szándékról és a bemutatott műtárgyak gondolati háttéréről szeretnénk szólni. Nem értékelés az, ami elhangzik most, hanem ezen ünnepélyes alkalomhoz illeszkedő reflexióink tolmácsolása.

Imolával való első találkozásunkkor egy tanulmányt kaptunk az örmény könyvnyomtatásról. Legalább olyan fontosnak érezte e tanulmány megismertetését, mint az általa létrehozott műtárgyak bemutatását. Megszületett a gondolat, mely szerint ténykedésének szellemi modellje az örmény kódex-művészet. Ha egy mondatban szándékozánk megfogalmazni a látottakat, akkor azt mondhatjuk: örmény lelki nyelven írja képeit.

Képirás kifejezést szándékosan használjuk a ma ismert vizuális művészeti műfaji meghatározásokkal szemben. A képirás semmiképpen sem festészet vagy grafika, hanem információ-hordozó közeg jelekből